

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om den fremtidige samhørighedspolitik i perioden efter 2020

(sonderende udtalelse)

(2019/C 228/07)

Ordfører: **Stefano MALLIA**

Medordfører: **Ioannis VARDAKASTANIS**

Anmodning om udtalelse	Rådet — det rumænske formandskab, 20.9.2018 SBrev fra Victor NEGRESCU, rumænsk viceminister for europæiske anliggender
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed
Vedtaget i sektionen	8.3.2019
Vedtaget på plenarforsamlingen	20.3.2019
Plenarforsamling nr.	542
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	71/0/1

1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1. EØSU betragter samhørighedspolitikken som grundpillen i indsatsen for at bringe EU tættere på borgerne og mindske forskellene mellem EU-regionerne og ulighederne mellem borgerne. EØSU mener helt klart, at forslaget om at skære ned på budgettet for samhørighedspolitikken i perioden 2021-2027 er uacceptabelt.

1.2. EØSU mener, at der er behov for en ny, ambitiøs og klar europæisk strategi, der er i overensstemmelse med FN's 2030-dagsorden og målene for bæredygtig udvikling, og som har en stærk koordineringsmekanisme, der kan sikre kontinuiteten mellem de forskellige politiske cyklusser. Samhørighedspolitikken skal udgøre en integreret del af denne ambitiøse strategi, og derfor bør selve samhørighedspolitikken tilrettelægges på en sådan måde, at den råder over de nødvendige redskaber til at imødegå fremtidige udfordringer såsom klimaændringer og i den forbindelse anvende ny teknologi for at kunne opnå øget konkurrenceevne og styre overgangen til bæredygtig udvikling og samtidig skabe kvalitetsjob.

1.3. Når vi giver os i kast med den yderst nødvendige indsats for at fremtidssikre samhørighedspolitikken, må vi ikke glemme de udfordringer, der eksisterer i dag, og som fortsat har en stor indvirkning på samfundet. Her tænker vi navnlig på sociale udfordringer som marginalisering og diskrimination af mindretal og specifikke etniske grupper eller vold i hjemmet, økonomiske udfordringer som adgang til finansiering og opkvalificering samt miljømæssige udfordringer som reduktion af luftforurening og affaldshåndtering.

1.4. EU's samhørighedspolitik bør have en stærk territorial vinkel rettet mod at give de enkelte regioner de nødvendige redskaber til at forbedre deres konkurrenceevne på en bæredygtig måde. EØSU er af den opfattelse, at alle regioner bør være støtteberettigede. På den anden side er EØSU dybt skuffet over svækkelsen af den grænseoverskridende dynamik inden for samhørighedspolitikken.

1.5. Hvis EU skal løfte sin økonomiske udvikling op på næste niveau, skal der i samhørighedspolitikken i stadig større grad anvendes en regionalt differentieret tilgang med hensyn til investeringer og politiske løsninger. EØSU mener, at dette kunne bidrage til en territorialt mere skræddersyet tilgang, som både ville støtte de mest isolerede og tyndtbefolkede områder (meget lav befolkningstæthed, øer, bjergområder osv.) og de »populære«, men samtidig udfordrede funktionelle byområder i deres udvikling.

1.6. EØSU glæder sig over den stærkere tilknytning til det europæiske semester og opfordrer også til integration med de landespecifikke henstillinger for at fremme strukturreformer. EØSU forventer også en stærkere forbindelse mellem investeringsstrategien på EU-plan og medlemsstaternes investeringsstrategi. Det er vigtigt, at midlerne ikke træder i stedet for medlemsstaternes indsats, men supplerer den. Det er ligeledes vigtigt, at medlemsstaterne overvejer at videreføre projekter, der har vist sig at være en succes.

1.7. EØSU mener, at lovpakken bør være langt enklere og styre uden om mikroforvaltning af midlerne. De administrative procedurer for operationelle programmer, der betragtes som relativt små, bør ikke være de samme som procedurerne for meget større programmer. EØSU opfordrer medlemsstaterne til at fremme den mulighed, som de nuværende lovrammer giver for en forenklet procedure for mindre projekters adgang til midler, men opfordrer samtidig Kommissionen til at undersøge yderligere muligheder, der kunne lette mindre aktørers deltagelse.

1.8. EØSU støtter brugen af finansielle instrumenter, men opfordrer Kommissionen til at sikre, at der — når sådanne instrumenter udarbejdes — foretages en omhyggelig test af egnetheden for at sikre, at instrumenterne er egnede til alle medlemsstater, og at de kan anvendes af SMV'er og NGO'er.

1.9. Et af de væsentligste problemer i forbindelse med samhørighedspolitikken er, at der mangler effektiv kommunikation. EØSU opfordrer Kommissionen til at fortsætte med at gennemgå de nuværende offentliggørelsesforpligtelser og give dem en væsentlig opgradering ved at tage de moderne digitale kommunikationskanaler i betragtning.

1.10. Det er på høje tid, at både Kommissionen og medlemsstaterne holder op med kun at snakke om partnerskabsaspektet og rent faktisk går i gang med at sikre, at der sker en stærk og meningsfuld inddragelse af civilsamfundet i alle faser af samhørighedspolitikens udarbejdelse og gennemførelse. Dette bør ske ved at bygge videre på de vellykkede partnerskaberfaringer, som vi har opnået på lokalt plan.

1.11. EØSU peger på, at civilsamfundsorganisationerne ikke er inddraget på en struktureret måde i tilsynet med samhørighedspolitikens gennemførelse på EU-plan. EØSU anbefaler derfor kraftigt, at Kommissionen **opretter et samhørighedsforum for det europæiske civilsamfund** med deltagelse af arbejdsmarkedets parter, civilsamfundsorganisationer og andre interessenter. Gennem dette forum kan Kommissionen årligt høre arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer om status for gennemførelsen af samhørighedspolitikken gennem de forskellige programmeringscyklusser.

2. Generelle bemærkninger

2.1. EU's samhørighedspolitik har, som det fremgår af artikel 174 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) ⁽¹⁾, til opgave at styrke den økonomiske og sociale samhørighed ved at formindske forskellene mellem de forskellige områders udviklingsniveauer. Denne målsætning bør fortsat have en central plads i alle foranstaltninger, der træffes med hensyn til samhørighedspolitikken, og den bør styrkes af Kommissionen sammen med de myndigheder i medlemsstaterne, der er ansvarlige for samhørighedspolitikens gennemførelse.

2.2. De ændringer, samfundet begynder at opleve som følge af globaliseringen og nye og fremtidige teknologier, kræver en tilpasningsproces, som kun få lande er startet med at tackle på en indgående måde. Det er vigtigt, at vi styrer overgangen til de nye økonomiske modeller baseret på disse nye og fremtidige teknologier. EØSU mener, at samhørighedspolitikken kan hjælpe med at tackle de nyopståede udfordringer, og at den er en af grundpillerne i indsatsen for at bringe EU tættere på borgerne og mindske forskellene mellem EU-regionerne og uligheden mellem borgerne.

2.3. EU-budgettet udgør en lille del af de samlede offentlige udgifter i EU, da det tegner sig for under 1 % af EU's indkomst og kun ca. 2 % af de offentlige udgifter i EU's 28 medlemsstater. I perioden 2014-2020 udgjorde EU-budgettet 0,98 % af EU's bruttonationalindkomst. Samhørighedspolitikens andel af EU's samlede budget lå i denne periode på ca. 35 % ⁽²⁾.

2.4. EØSU mener helt klart, at forslaget om at skære ned på budgettet for samhørighedspolitikken i perioden 2021-2027 er uacceptabelt. Samhørighedspolitikken er en af de mest konkrete EU-politikker og kan have stor direkte indflydelse på borgernes hverdag. Vi kan ikke forvente at kunne bede folk om at være tilhængere af mere EU, samtidig med at vi skærer ned på budgettet til en så vigtig politik. Det er imidlertid yderst vigtigt, at disse investeringer ikke træder i stedet for medlemsstaternes indsats, men supplerer den både på nationalt og regionalt niveau.

⁽¹⁾ Artikel 174 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

⁽²⁾ COM(2017) 358 final, Oplæg om fremtiden for EU's finanser.

2.5. I tråd med lignende opfordringer fra Europa-Parlamentet opfordrer EØSU Kommissionen til at udarbejde og fremme en dagsorden for en stærk og effektiv samhørighedspolitik efter 2020 ⁽³⁾.

2.6. Samtidig opfordrer EØSU medlemsstaterne til at arbejde hen imod en aftale om et bredere system for EU's egne indtægter for at sikre, at EU's budget har tilstrækkelige ressourcer til at tackle de mere omfattende udfordringer fremover.

2.7. Selv om samhørighedspolitikken har et relativt lille budget samlet set, har den vist sig at give en klar merværdi. I perioden 2014-2020 blev der gennem samhørighedspolitikken mobiliseret investeringer til en værdi af mere end 480 mia. EUR for EU som helhed, hvilket eksempelvis betyder støtte til mere end 1 million virksomheder, adgang til forbedrede sundhedsydelser for 42 millioner borgere, forebyggelse af brande og oversvømmelser for 25 millioner mennesker, tilslutning til spildevandsanlæg for næsten 17 millioner flere borgere i Europa, bredbåndsadgang for 15 millioner flere husholdninger og mere end 420000 nye job. Desuden vil 5 millioner mennesker i Europa nyde godt af programmer for erhvervsuddannelse og livslang læring, og 6,6 millioner børn får adgang til nye, moderne skoler og pasningsordninger. EØSU mener, at samhørighedspolitikken skal bygge på disse lokale eksempler, hvor borgernes inddragelse blev betragtet som vellykket.

2.8. I en række medlemsstater har samhørighedspolitikken desuden vist sig at være den væsentligste kilde til offentlige investeringer ⁽⁴⁾. Samhørighedspolitikens indirekte virkninger, som skyldes forbedringerne med hensyn til opfyldelsen af dens krav (f.eks. hvad angår gennemsigthed, ansvarlighed og lige muligheder), har også været til stor gavn for europæerne.

2.9. Selv om EU har gjort store fremskridt med at udvikle og fortsætte indsatsen for at styrke den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed, sådan som der står i TEUF, er der stadig lang vej igen, når det gælder om at opnå en overordnet harmonisk udvikling.

2.10. Efter den økonomiske krise har Europa oplevet en økonomisk vækst igen, navnlig i lavindkomstlandene, og de regionale skævheder er endelig begyndt at udlignes målt i BNP pr. indbygger ⁽⁵⁾. Der er dog stadig store forskelle mellem regionerne, og i nogle tilfælde er de endda voksende. Produktiviteten er størst i de mest udviklede lande, og deres modstandsdygtighed og evne til at konkurrere i en globaliseret verden er langt større end de mindre udviklede medlemsstater. Denne situation fører til forskelle i befolkningens sociale forhold, f.eks. højere fattigdomsniveauer, antallet af og forholdene for personer med risiko for udstødelse samt adgangen til og kvaliteten af social beskyttelse og uddannelse.

2.10.1. For at mindske de økonomiske og sociale skævheder yderligere mener EØSU derfor, at der gennem samhørighedspolitikken fortsat skal investeres i innovation, beskæftigelse, social integration, miljøet, inkluderende uddannelse, sundhedsprogrammer og -infrastrukturer, banebrydende og tilgængelig teknologi, effektive transportnet og infrastruktur. Dette er nødvendigt for at forbedre den universelle adgang til arbejdsmarkedet og skabe et indre marked, der fremmer vækst, produktivitet og specialisering inden for områder med en komparativ fordel i alle regioner.

2.10.2. I den globaliserede verden er virksomhederne nødt til at konkurrere med både virksomheder fra lavomkostningslande og stærkt innovative virksomheder. EU skal støtte reformer, som fremmer et investeringsvenligt miljø, hvor virksomhederne kan trives, samtidig med at borgerne nyder godt af bedre arbejdsvilkår. Samhørighedsmidlerne bør anvendes til at skabe bedre rammer for nystartede virksomheder, iværksættere og innovative SMV'er samt til at støtte familieejede virksomheder på en mere effektiv måde ⁽⁶⁾ og fremme diversiteten (med hensyn til køn, personer med handicap, etniske minoriteter osv.), så de bliver mere konkurrencedygtige og mere engagerede i socialt ansvar.

2.11. Der er stadig mange områder relateret til miljømål (at bruge mindre og renere energi, udvikle mere effektive infrastrukturer, mindske forurening osv.), grænseoverskridende sikkerhedsspørgsmål, uddannelse, social integration, tilgængelighed for personer med handicap, transport, offentlige tjenester og andre hindringer for den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser, personer og kapital, som ville drage fordel af en stærkere territorial samhørighed.

2.11.1. Derfor mener EØSU, at alle regioner bør være støtteberettigede. EU's samhørighedspolitik bør være en integreret del af en europæisk investeringsstrategi med en stærk territorial vinkel rettet mod at give de enkelte regioner de nødvendige redskaber til at forbedre deres konkurrenceevne. Det skal føre til økonomisk og strukturel omstilling, der sikrer en modstandsdygtig base i hver enkelt region med udspring i lokale styrker ⁽⁷⁾.

⁽³⁾ Se Europa-Parlamentets betænkning.

⁽⁴⁾ COM(2017) 358 final, Oplæg om fremtiden for EU's finanser.

⁽⁵⁾ Min region, mit Europa, vores fremtid: Syvende rapport om økonomisk, social og territorial samhørighed.

⁽⁶⁾ EUT C 81 af 2.3.2018, s. 1.

⁽⁷⁾ https://www.businesseurop.eu/sites/buseur/files/media/position_papers/ecofin/2017-06-09_eu_cohesion_policy.pdf.

2.12. Som bærende element i opbygningen af et fælles europæisk rum udgør det europæiske territoriale samarbejde (Interreg) med alle sine grænseoverskridende, tværnationale, interregionale og naboskabsorienterede komponenter fundamentet for den europæiske integration. Det bidrager til, at grænserne ikke forvandles til barrierer, bringer europæerne tættere på hinanden, hjælper med at løse fælles problemer, fremmer udvekslingen af idéer og aktiver samt tilskynder til strategiske initiativer, der sigter mod fælles mål ⁽⁸⁾. Derfor er det efter EØSU's mening vigtigt, at medlemsstaterne fortsætter med at iværksætte fælles foranstaltninger og udveksle praksis og strategier.

2.12.1. EØSU beklager ⁽⁹⁾ dog, at samhørighedspolitikken stadig ikke giver omfattende løsninger på udfordringerne i specifikke områder med strukturelle og permanente ulemper (meget tyndbefolkede områder, øer og bjergområder) som omhandlet i artikel 174 i TEUF. EØSU mener, at der bør udvikles en ny mekanisme, som gør det muligt for disse områder at håndtere deres specifikke og komplekse udfordringer på en effektiv måde. Det kan ikke fortsat være et område, hvor de nationale myndigheder har enekompetence. EØSU er således af den opfattelse, at man i samhørighedspolitikken bør fremme samarbejdet mellem Kommissionen og medlemsstaterne og deres regionale og lokale interessenter med hensyn til den måde, de specifikke områder tackles på.

2.13. Når det gælder tyndbefolkede områder og regioner i den yderste periferi, bør EU prioritere en styrkelse af de bånd, som knytter dem til det europæiske fastland, og af borgernes tilhørsforhold til EU. På trods af den yderst stramme budgetsituation må der ikke skæres ned på den specifikke støtte til tyndbefolkede områder og regioner i den yderste periferi. Disse regioner bør have rådighed over økonomiske midler, som er tilstrækkelige til, at de kan nå de fælles europæiske mål og kompensere for følgerne af de ulemper, der skyldes deres fjerne beliggenhed ⁽¹⁰⁾ eller ekstremt lave befolkningstæthed. Det er derfor nødvendigt at medtage demografiske og geografiske faktorer, når fondsfordelingen (»Berlinmetoden«) og de tematiske koncentrationskrav og medfinansieringssatser (1) mest udviklede regioner, 2) overgangsregioner og 3) mindre udviklede regioner) beregnes og fastlægges. Medtagelsen af disse faktorer kan sikre kompensation til ugunstigt stillede tyndt befolkede områder og regioner i den yderste periferi i form af finansiering af tilstrækkelig størrelse og fleksibel orientering af investeringerne.

2.14. Mere end halvdelen af verdens befolkning bor nu i byområder, og dette tal forventes at stige til 70 % frem til 2050 ⁽¹¹⁾. Selv om den økonomiske aktivitet i disse områder er meget høj, er det vigtigt, at de tilbyder deres borgere et bæredygtigt levestandard af høj kvalitet. EØSU mener derfor, at der fortsat bør være fokus på dem i samhørighedspolitikken, men opfordrer også til, at de udvikles i forbindelse med deres fysiske kontekst (polycentrisk udvikling, forbindelser mellem by og land osv.).

3. En stærkere vision inden for klarere, mere fleksible og mere effektive rammer

3.1. EØSU mener, at der er behov for en ny ambitiøs og klar europæisk strategi, som er i tråd med FN's 2030-dagsorden og FN's mål for bæredygtig udvikling samt med EU's andre globale forpligtelser såsom de internationale aftaler (f.eks. Parisaftalen) og FN's konventioner (f.eks. FN's konvention om rettigheder for personer med handicap), og som har en stærk koordineringsmekanisme, der kan sikre kontinuiteten mellem de forskellige politiske cyklusser. I den henseende påskønner EØSU i høj grad Kommissionens nye oplæg om et mere bæredygtigt Europa inden 2030, som sætter gang i debatten om dette spørgsmål.

3.2. Samhørighedspolitikken skal udgøre en integreret del af denne ambitiøse strategi, og derfor bør selve samhørighedspolitikken tilrettelægges på en sådan måde, at den er fremtidssikret, dvs. at den er en politik med de nødvendige redskaber til at imødegå fremtidige udfordringer såsom klimaændringerne, anvende nye teknologier og skabe bæredygtig udvikling og kvalitetsjob.

3.3. I tråd med indsatsen for at fremtidssikre samhørighedspolitikken opfordrer EØSU Rådet og Parlamentet til at fortsætte bestræbelserne på at revidere systemet for tildeling af midler under samhørighedspolitikken og specifikt tage hensyn til andre kriterier (ud over BNP). Sådanne kriterier bør vedrøre spørgsmål som ulighed, migration, arbejdsløshed, ungdomsledighed, konkurrenceevne, klimaændringer, arbejdsvilkår og demografi.

3.4. Når vi giver os i kast med den yderst nødvendige indsats for at fremtidssikre samhørighedspolitikken, må vi ikke glemme de udfordringer, der eksisterer i dag, og som fortsat har stor indvirkning på samfundet. Her tænker vi navnlig på sociale udfordringer som marginalisering og diskrimination af mindretal og specifikke etniske grupper eller vold i hjemmet, økonomiske udfordringer som adgang til finansiering og opkvalificering samt miljømæssige udfordringer som reduktion af luftforurening og affaldshåndtering.

3.5. For at styrke EU's strategiske planlægning og forvaltning i forbindelse med udarbejdelsen af førnævnte strategi opfordrer EØSU også Kommissionen til at medtage de forskellige strategiske elementer, som er omhandlet i den territoriale dagsorden ⁽¹²⁾ og Leipzigchartret ⁽¹³⁾, der i øjeblikket er midt i en fornyelsesproces, som koordineres af det kommende tyske formandskab for Rådet for Den Europæiske Union.

⁽⁸⁾ EUT C 440 af 6.12.2018, s. 116.

⁽⁹⁾ EUT C 209 af 30.6.2017, s. 9.

⁽¹⁰⁾ EUT C 161 af 6.6.2013, s. 52.

⁽¹¹⁾ <http://www.un.org/en/development/desa/news/population/world-urbanization-prospects-2014.html>.

⁽¹²⁾ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/communications/2011/territorial-agenda-of-the-european-union-2020.

⁽¹³⁾ https://ec.europa.eu/regional_policy/archive/themes/urban/leipzig_charter.pdf.

4. Integreret og koordineret gennemførelse

4.1. EØSU er af den opfattelse, at Europa (ikke bare på EU-plan, men også med og inden for medlemsstaterne) er nødt til at arbejde hen imod en præcisering og forenkling af de administrative kompetencer, da man dermed kan fastsætte ansvaret og følge op på en mere effektiv måde. Når dette er på plads, skal de europæiske forvaltninger styrke samarbejdet og kapaciteten.

4.1.1. EØSU glæder sig i den forbindelse over den stærkere tilknytning til det europæiske semester⁽¹⁴⁾ og opfordrer også til integration med de landespecifikke henstillinger for at fremme strukturreformer. EØSU er enig i, at det også er vigtigt at sikre fuld komplementaritet og koordination med det nye, forstærkede reformstøtteprogram. EØSU understreger nødvendigheden af en forbedret forvaltningsmekanisme, der også inddrager det regionale niveau.

4.2. Europa skal arbejde hen imod indførelsen af en enklere, mere fleksibel og mere effektiv ramme for samhørighedspolitikens gennemførelse. En af EU's næste målsætninger bør være, at samhørighedspolitikens forskellige midler (landbrugsmidler, sociale midler, regionale midler osv.) administreres under et fælles regelsæt, der i høj grad fremmer integrerede investeringer ved at tilbyde enkle løsninger. EØSU anbefaler tillige øget synergi med og mellem andre finansieringsprogrammer og -redskaber, f.eks. Horisont 2020, Connecting Europe-faciliteten osv.

4.3. De reelle behov afspejles bedre, hvis man tager de forskellige aspekter af nogle af de vigtigste udfordringer op (f.eks. sociale, miljømæssige og økonomiske udfordringer) på en integreret måde. EØSU opfordrer medlemsstaterne til at udarbejde og gennemføre flerfundsprogrammer.

4.4. EØSU mener, at det er vigtigt at anvende en stedbaseret tilgang. EØSU understreger også, at inddragelse af de lokale partnere med henblik på at identificere deres potentiale og behov samt iværksættelse af foranstaltninger i et partnerskab mellem alle lokale aktører for at opfylde de identificerede specifikke behov er en tilgang, der bør fremmes og styrkes. Som Kommissionen med rette har påpeget, »kan det næste økonomiske udviklingstrin ikke nås gennem en samlet politik. Dette kræver regionalt differentierede investeringer og politiske løsninger«⁽¹⁵⁾.

4.5. EØSU opfordrer til, at sociale faktorer (f.eks. ulighed, fattigdom, migration, uddannelsesniveau osv.) tages i betragtning ved vurderingen af medfinansieringssatserne og kravene om tematisk koncentration i de mest udviklede regioner og overgangsregionerne. Hvis der tages hensyn til disse faktorer på projektniveau vil det være muligt at investere i aktioner til fordel for sårbare personer (f.eks. personer med handicap, migranter eller uledsagede mindreårige), der, da de i uforholdsmæssig høj grad er til stede i de fleste udviklede byer og regioner i EU, ikke er støtteberettigede eller er afhængige af urimeligt høje medfinansieringssatser.

4.6. EØSU finder det vigtigt, at de forskellige initiativer i relation til samhørighedspolitikken (strategier og programmer) på de forskellige territoriale niveauer hænger bedre sammen både horisontalt (f.eks. makroregionale strategier med tværnationale programmer) og vertikalt (mellem de forskellige territoriale niveauer).

4.7. Hvis vi skal fortsætte med primært at gennemføre samhørighedspolitikken via forskellige projekter, er vi også nødt til at forenkle fastlæggelsen af de juridiske rammer, som de gennemføres inden for. I tråd med konklusionerne fra Gruppen på Højt Niveau om Forenkling for perioden efter 2020⁽¹⁶⁾ mener EØSU, at lovpakken bør være langt enklere og styre uden om mikroforvaltning af midlerne. EØSU anerkender, at det kan være fristende at øge effektiviteten gennem en mere central forvaltning, men opfordrer Kommissionen til at undgå dette og sørge for de redskaber, der er nødvendige for, at flere midler kan forvaltes på en decentraliseret måde.

4.8. Det skal bemærkes, at den administrative kapacitet i navnlig de mindre medlemsstater og regioner kan komme under stærkt pres i programmeringsperiodernes indledende faser. EØSU finder det afgørende, at de unødige administrative byrder for støtte-modtagerne mindskes væsentligt (lige fra ansøgningen om projektet og hele vejen frem til den afsluttende fase), og at der samtidig er stor garanti for lovlighed og formel rigtighed.

4.9. Erfaringen viser, at små projekter (under 100000 EUR) meget ofte kan have stor effekt for de mest sårbare samfundsgrupper. Det forholder sig dog også ofte sådan, at de samme grupper støder på betydelige vanskeligheder, når det gælder adgangen til sådanne midler. I lyset heraf opfordrer EØSU ikke kun medlemsstaterne til at fremme den mulighed, som de nuværende lovrammer giver for en forenklet procedure for mindre projekters adgang til midler, men opfordrer samtidig Kommissionen til at undersøge yderligere muligheder, der kunne lette mindre aktørers deltagelse.

⁽¹⁴⁾ <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/qe-02-17-362-en-n.pdf> og <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/qe-01-14-110-en-c.pdf>.

⁽¹⁵⁾ Europa-Kommissionen (2017) Competitiveness in low-income and low-growth regions: The lagging regions report., Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, SWD(2017) 132 final, Bruxelles, 10.4.2017.

⁽¹⁶⁾ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/newsroom/pdf/simplification_proposals.pdf.

4.10. EØSU henviser til den voksende brug af finansielle instrumenter som et redskab til samhørighedspolitikken gennemførelse. EØSU støtter dette, men opfordrer Kommissionen til at sikre, at der — når sådanne instrumenter udarbejdes — foretages en omhyggelig test af egnetheden for at sikre, at 1) instrumenterne er egnede til alle medlemsstater, og 2) at de er egnede til SMV'er og NGO'er. Hvis der konstateres situationer med manglende egnethed, bør der sørges for alternative/kompenserende foranstaltninger for at sikre, at ingen medlemsstater eller enheder stilles ugunstigt.

4.11. Med henblik på at øge kvaliteten af visse gennemførelsesaspekter (såsom markedsføring, tekniske muligheder for at afholde arrangementer osv.) bør den offentlige sektor efter EØSU's opfattelse rådføre sig med civilsamfundet og den private sektor for at nyde godt af deres praktiske erfaringer i forberedelsesfasen. Det er måske forkert at forvente, at ansatte i den offentlige forvaltning, som er generalister, forstår alle aspekter ved at gøre et »produkt« både populært og nyttigt.

4.12. Efter EØSU's mening bør der træffes yderligere foranstaltninger for at harmonisere indikatorerne på europæisk plan. Det er vigtigt at sørge for et overvågningssystem, som præsenterer komplekse resultater på en lettilgængelig måde for både beslutningstagerne og samfundet generelt.

4.13. Den fremtidige samhørighedspolitik bør også støtte nye metoder til at integrere iværksætteri og positive sociale/miljømæssige indvirkninger. I den forbindelse er det vigtigt for Den Europæiske Union at styrke støtten til udviklingen af den sociale økonomi.

5. En mere effektiv overordnet kommunikation

5.1. Et af de væsentligste problemer i forbindelse med samhørighedspolitikken er, at der alt for ofte mangler effektiv kommunikation i forbindelse med de projekter, som denne politik finansierer. Selv om det må anerkendes, at Kommissionen har indført forskellige kommunikationsretningslinjer, er det tydeligt, at de langt fra er tilstrækkelige. Det forholder sig ofte sådan, at folk kun har ringe eller intet kendskab til, at bestemte projekter har fundet sted, og/eller at de rent faktisk finansieres af EU. Det resulterer i, at samhørighedspolitikken ikke værdsættes eller ikke værdsættes tilstrækkeligt. EØSU opfordrer Kommissionen til at fortsætte sit arbejde med at gennemgå de nuværende offentliggørelsesforpligtelser og give dem en væsentlig opgradering ved at tage de moderne digitale kommunikationskanaler i betragtning. Bedste praksis-projekter bør i stigende grad anvendes som praktiske eksempler for at tilskynde til en stærkere og bedre udnyttelse af midlerne.

5.2. Der er behov for at forbedre den måde, hvorpå samhørighedspolitikken effekt måles på visse områder, f.eks. social inklusion, livskvalitet, borgernes arbejdsvilkår, øget konkurrenceevne hos virksomhederne eller forbedring af den offentlige forvaltnings tjenester. Indvirkningen skal kommunikeres ud til EU-borgerne, så de bliver bevidste om politikken succeser og fiaskoer.

5.3. EØSU opfordrer Kommissionen til at udarbejde en strategisk kommunikationsplan i partnerskab med alle de berørte partnere, herunder handicaporganisationer. EØSU mener også, at information om bedste praksis bør være lettilgængelig.

6. Partnerskab med civilsamfundsorganisationer og andre interessenter

6.1. EØSU gentager vigtigheden af flerniveaustyring, hvor man styrker civilsamfundsorganisationernes og andre interessenters strukturelle deltagelse i planlægningen, gennemførelsen, evalueringen og overvågningen af midlernes anvendelse. Det er på høje tid, at både Kommissionen og medlemsstaterne holder op med kun at snakke om dette aspekt og rent faktisk går i gang med at sikre, at der sker en stærk og meningsfuld inddragelse af civilsamfundet i alle faser af samhørighedspolitikken udarbejdelse og gennemførelse. Dette vil skabe større ansvarlighed hos de nationale myndigheder og en mere effektiv og meningsfuld anvendelse af midlerne.

6.2. Hvad angår den europæiske adfærdskodeks for partnerskab, beder EØSU om, at den revideres og opdateres i direkte samråd med civilsamfundsorganisationerne og andre interessenter. EØSU anmoder desuden om, at adfærdskodeksen bliver gjort bindende. EØSU er af den opfattelse, at den europæiske adfærdskodeks for partnerskab bør respekteres fuldt ud på alle niveauer og styrkes gennem stærke garantier og foranstaltninger, der sikrer fuld gennemførelse.

6.3. EØSU er overbevist om, at tilgangen med lokaludvikling styret af lokalsamfundet kunne have mange fordele og stor succes som et europæisk redskab, der baner vej for integreret lokaludvikling og inddragelse af borgerne og deres organisationer på græsrodsniveau ⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁷⁾ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/advantages-community-led-local-development-clld-approach>.

6.4. For at styrke færdighederne og effektiviteten i partnerskabet opfordrer EØSU til kapacitetsopbygning og teknisk bistand til bymyndigheder og andre offentlige myndigheder, økonomiske og sociale partnere, civilsamfundet, organisationer og relevante organer, der repræsenterer dem, miljøpartnere og organer med ansvar for fremme af social integration, grundlæggende rettigheder, rettigheder for personer med handicap, rettigheder for personer med kroniske sygdomme, ligestilling mellem kønnene og ikkeforskelsbehandling. Desuden ser EØSU gerne, at der etableres en mekanisme for årlig høring af de relevante parter.

6.5. Eftersom det generelt kan være svært for små virksomheder, mikrovirksomheder og civilsamfundsorganisationer at udnytte de muligheder, der er forbundet med de europæiske fonde, efterlyser EØSU endnu en gang, at der ydes en konsekvent og omfattende støtte til tiltag, der giver dem bedre adgang til information, coaching og mentorordninger og øger deres indsatskapacitet. Dette bør også ske gennem hensyntagen til de specifikke behov hos de mest sårbare personer.

Bruxelles, den 20. marts 2019.

Luca JAHIER

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
